

AZ ÖKOTÁRS ALAPÍTVÁNY HÍRLEVELE

2007. december 3.

Adományi Bizottságunk döntéseiből

Lezárult a Zöldövezet program első fordulója

**„Civil mozgalmak, közösségi kezdeményezések és térségi együttműködés
Közép-Európában az ezredforduló után” – fórum a CEU-n**

**Zöld elnökök a Budakeszi Vadasparkban –
Zöldút program rendkívüli bemutatója**

Beharangozó: jótékonysági aukció december 14-én

További információ

Móra Veronika
igazgató, Ökotárs Alapítvány
411-3510, move@okotars.hu
www.okotars.hu

„Az Ökotárs Alapítvány nem nyereségérdekelt, politikától független, a környezet állapotának javulásáért és a hazai civil szféra és lakosság környezeti érzékenységének és tudatosságának fejlesztéséért tevékenyked szervezet.”

ADOMÁNYI BIZOTTSÁGUNK DÖNTÉSEIBŐL

Az Ökotárs Alapítvány Adományi Bizottsága október 19-én tartott ülésén értékelte a „Nyitott társadalom – Egészséges környezet” című felhívásra második körben (szeptember 14-ei határidővel) beérkezett pályázatokat. A beérkezett 15 kérelem közül az alapítvány összesen 10 támogatásáról döntött, közel 4,7 millió Ft-ot osztva szét.

A támogatott szervezetek listája elérhető az Ökotárs Alapítvány [honlapján](#). Néhány az érdekesebb projektek közül:

Független Ökológiai Központ, Budapest – 600 000 Ft

Az építési törvény tavalyi módosítása során a jogszabály egy új, első pillantásra talán nehezen értelmezhető fogalommal, a *biológiai aktivitásértékkel* bővült, ami lényegében a települési zöldfelületek ökológiai és egészségügyi hatását jellemzi, és nagysága az előírás értelmében egy adott településen nem csökkenthet. Ennek fontossága valószínűleg nem igényel különösebb magyarázatot, hiszen tudjuk, hogy pl. Budapest belső kerületeiben az egy főre eső zöld terület aránya - 0,6 m² - szinte a szó szoros értelmében talpalatnyi.

A FÖK úttörő kezdeményezésével arra vállalkozott, hogy a biológiai aktivitásérték fogalmát minél szélesebb körben megismertesse - elsősorban civil szervezetekkel -, annak érdekében, hogy a települési tervek megalkotása és az engedélyezési eljárások során valóban érvényt szerezhessenek az előírásoknak. Különösen fontos ez már csak azért is, mert a törvény ugyan tiltja az aktivitásérték csökkenését, szankciók híján annak kikényszerítése csak társadalmi nyomás mellett képzelhető el – elég csak a közelmúlt nagyobb port felvert fakivágási ügyeire gondolni. Ennek érdekében a FÖK az általa működtetett www.fenntarthato.hu portálon jogszabály-magyarázatot, beadványmintákat, esettanulmányokat tesz közzé, szakmai háttér tanulmányt és népszerűsítő szórólapot készít. Ennek nyomán remélhetőleg napi használatba kerül a biológiai aktivitásérték fogalma, megáll a belterületi zöldfelületek csökkenése, élhetőbb, „oxigéndúsabb” városok alakulnak ki.

Ökológiai Intézet a Fenntartható Fejlődésért, Miskolc – 500 000 Ft

Az intézet 1993-ban indította el a mára országos ismertségre szert tett „Gömörszőlős, a fenntartható falu” programot a szlovák határ mentén fekvő eldugott településen, ahol a mindennapi élet és gazdálkodás elemeit a természettel való összhang és a környezetterhelés minimumra csökkentése vezérli. A faluban napkollektorok, faelgázosító kazán, szürke- és csapadékvíz-hasznosítás, komposzt WC-k, szélkerekek működnek. A helyi jövedelemszerzés érdekében létrehoztak egy organikus mintagazdaságot, a hagyományokat is ápoló gyapjúfeldolgozó üzemet, valamint egy oktató és bemutató központot. Ez utóbbi más csoportok mellett a Szent István Egyetem hallgatói számára évek óta tart „kihelyezett” kurzusokat, amelyek során a fiatalok testközelből, személyes átélés révén ismerkedhetnek meg a fenntarthatóság elveinek gyakorlati alkalmazásával. Gömörszőlős a konkrét módszerek bemutatása mellett egységes szemléletet is nyújt - szétforgácsolt szakmai ismeretek helyett -, ami elengedhetetlen a fenntarthatóság gondolatrendszerének megértéséhez. Az Ökotárs az őszi és a tavaszi félévben 20-20 hallgató számára rendezett ötnapos bentlakásos képzés költségeihez járult hozzá, abban a reményben, hogy a jövő környezetvédői (és talán környezetvédelmi döntéshozói) e szemlélet mentén hatékonyabban léphetnek fel a problémák megoldása érdekében.

Tavirózsa Egyesület, Veresegyház – 350 000 Ft

Ma a horgászatra használt állóvizek jelentős része igen leromlott állapotban van, ami főként az idegen halfajok betelepítésének, az eredeti növényállomány kipusztulásának és a túl intenzív (rabló)gazdálkodásnak „köszönhető”. Ennek gyakori jele pl. a vízvirágzás, a halpusztulás és eliszaposodás. Ezért a vizes élőhelyek megőrzésében tapasztalt helyi egyesület országos programot indít a horgászvizek ökológiai állapotának javítása, természetvédelmi szempontokat is figyelembe vevő kezelése érdekében. Fő eszközük egy új, a „Halbarát Víz” címet viselő minősítési rendszer kidolgozása, és népszerűsítése, amelyet azok a horgászta-vak, holtágak kezelői nyerhetnek el, akik a legtöbbet tesznek az adott víz jó állapotának megtartásáért, pl. őshonos halfajok és növények telepítésével, a partok rendben tartásával. A címet először jövőre kívánják meghirdetni, elsősorban a szakmai nyilvánosság csatornáin keresztül és egy szakértőkből álló bíráló bizottság segítségével odaítélni az arra érdemeseknek. A hosszú távú cél, hogy e minősítés is elnyerje méltó helyét, és hiteles mércévé váljon a hazai horgászok és természetkedvelők körében.

Istenkúti Közösségért Egyesület, Pécs – 393 000 Ft, Art-Éra Kulturális és Környezetvédelmi Egyesület, Pécs – 1 000 000 Ft

Mindkét szervezet aktív tagja a Tubesre tervezett lokátor ellen küzdő Civilek a Mecsekért Mozgalomnak (CMM), amely tevékenysége mára országosan ismertté vált. Az Istenkúti Közösségért Egyesület kezdeményezte az október 13-án tartott Fegyvertelen Erők Napját. A mintegy ezerkét száz fős demonstráció

azonban nemcsak egyszerűen a lokátor helyszínéről szólt; a rendezvényen többek között felszólalt az amerikai rakétavédelmi rendszer telepítése ellen küzdő cseh Ne Zakladnam mozgalom küldötte, Jana Glivicka is. A tüntetés szónokai magát radartelepítést is megkérdőjelezték, hiszen szerintük a fegyverekkel biztosított béke ingatag, nem valós béke.

A látványos demonstrációk, meghallgatások és a korábbi népszavazás mellett az elmúlt hónapokban a CMM sok fronton is felvette a harcot. A lokátor telepítése elleni egyik fontos ér-
vük, sok más mellett, a közeli ingatlanok értékének várható csökkenése. Ezért az Art-Éra vezetésével és önkéntesen jelentkező pécsi polgárok közreműködésével próbapereket szeretnének indítani ennek megállapítására. Emellett a civil szervezetek a még folyó hatósági eljárásokban is ügyfélként kívánnak fellépni. Az Ökotárs a várható ügyvédi költségekhez, illetve a szükséges háttér tanulmányok elkészítéséhez járult hozzá.

Lezárult a Zöldövezet program első fordulója

Az Ökotárs Alapítvány és a MOL-csoport támogatásával immár harmadik éve működik a Zöldövezet program, amelynek célja közösségi használatú belterületi zöldfelületek létrehozása, fejlesztése vagy megújítása helyi összefogással. Az idei kiírás újdonsága a kétfordulós pályázati felhívás volt: az október 27-ig beadott ötletpályázaton sikeresen szereplő szervezetek egy, a helyi lakosságot és szereplőket bevonó közösségi tervezési folyamat eredményeként született elképzeléseiket nyújthatják be január 21-ig. Az Adományi Bizottság november 8-án megtartott ülésén **a benyújtott 110 ötletpályázatból 63-at juttatott tovább** a második fordulóba, amelynek eredményhirdetése várhatóan 2008. március 7-én lesz.

„Civil mozgalmak, közösségi kezdeményezések és térségi együttműködés Közép-Európában az ezredforduló után” – fórum a CEU-n

Ezzel a címmel rendezett nyilvános fórumot a hat független adományozó alapítványt – köztük az Ökotársat – tömörítő Környezeti Partnerség a Fenntartható Fejlődésért (EPSD) és a Közép-európai Egyetem (CEU) október utolsó napján. Az EPSD tagszervezetek éves közgyűléséhez kapcsolódó eseményen a cseh, szlovák, magyar, román és bolgár alapítvány vezetői mutatták be tevékenységüket, az adott ország jellemző környezeti problémáit, illetve eszmét cseréltek a civil szervezetek, mozgalmak helyzetéről és az előttük álló legfontosabb kihívásokról.

A konkrét ügyek között szóba került a hazai közönséget is izgató verespataki aranybánya ügye, a romániai illegális erdőirtások kérdése és a bulgáriai hulladékhelyzet egyaránt. A civil szektor tevékenységéről, hatásáról szólva kiderült, hogy az egyes országokban alapvetően hasonló nehézségekkel kell megküzdeniük a szervezeteknek. **Peter Medved**, a szlovák Ekopolis Alapítvány vezetője vette fel, hogy bár a környezeti információk nyilvánosságát előremutató szabályok biztosítják, a civileknek nap mint nap szinte harcolniuk kell a hatóságokkal ezek tényleges megszerzéséért – nem különben a helyzet nálunk sem.

Szintén közös probléma az európai uniós támogatások ügye, amelyektől noha mindenki sokat várt, mára kiderült: csak a szervezetek elenyésző, jól intézményesült, erős pénzügyi bázissal rendelkező töredéke számára hozzáférhetőek. **Potozky László** a csíkszeredai Polgár-Társ Alapítványtól lengyel adatokat idézett: ott a szervezetek mindössze 9%-a volt képes pályázni e forrásokra, és csak 3%-uknak sikerült ténylegesen is támogatást szereznie az európai alapokból.

Lubomira Kolcheva

Felmerült emellett a civil szervezetek átpolitizálódásának veszélye is, de mint arra

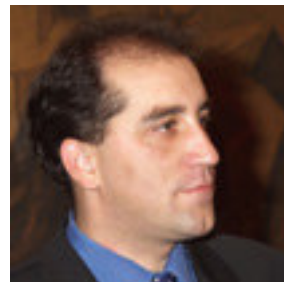
Lubomira Kolcheva, a Fundaciya Eko'obshnost igazgatója rámutatott, a térség szervezeteinek – egyelőre legalábbis – sikerült elkerülniük ezt a csapdát, még akkor is, ha a külvilág sokszor megpróbálja „beskatulyázni” őket. Végül, de nem utolsósorban szó esett a média és a kommunikáció fontosságáról is – mint **Jakub Rejlek**, a cseh

Nadace Partnerství képviselője elmondta, hosszú évek tudatos munkájával sikerült elérniük, hogy a sajtó immár minden héten 20-30 ízben tudósít róluk – ez mások számára is példa lehet.

A rendezvényre hazai civil szervezetek és intézmények képviselői mellett a CEU hallgatói és tanárai is meghívást kaptak. A számos országból – Afrikából, Ázsiából – is érkező diákok hozzászólásaikban további érdekes szempontokkal gazdagították a mindenki számára nyitott beszélgetést, amely így eredeti címén túlmutatva a helyi közösségi önszerveződés és állampolgári együttműködés fontosságára hívta fel a figyelmet - a világ minden táján.

Peter Medved

Potozky László

Zöld elnökök a Budakeszi Vadasparkban – a Zöldút program rendkívüli bemutatója

A budapesti World Science Forum elnöki panelje után Sólyom László köztársasági elnök Heinz Fischer osztrák, Stjepan Mesić horvát és Karolos Papoulias görög államfők társaságában november 8-án a Budakeszi Vadasparkba látogatott. Ezt megelőzően az államfők a Magyar Tudományos Akadémián rendezett Nemzetközi Tudomány Világforum keretén belül a fenntartható fejlődés lehetőségeiről tárgyaltak.

A Vadasparkba látogató elnököket Zambó Péter, a Pilisi Parkerdő vezérigazgatója üdvözölte. Ehhez kapcsolódóan egyedülálló alkalom nyílt arra, hogy a Vadaspark munkatársai és partnerei bemutassák a magas rangú vendégek előtt a fenntarthatóságot szolgáló gyakorlati környezet- és természetvédelmi munkájukat, az itt zajló környezeti és természetismereti oktatást, a Vadaspark fejlesztési célkitűzéseit valamint egyes országos és térségi zöld programokat és projekteket.

A terepi program végén Sólyom László a Vadaspark Étteremben adott ebédet vendégei tiszteletére. Ugyanitt **bemutakozott az Ökotárs Alapítvány és a Budavidék Zöldút**, mely utóbbi célja a térség 12 településén a természeti és kulturális örökségen alapuló aktív turizmus megteremtése. A Zöldút módszer hazai

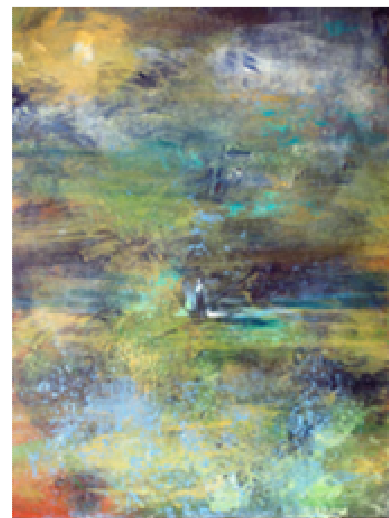
adaptálását és az Ökotárs ebben betöltött koordináló szerepét Foltányi Zsuzsa, az alapítvány tanácsadója ismertette a megjelentekkel, a Zsámbéki-medencében és térségében folyó helyi munkáról pedig Kapovits Judit, a Budavidék Zöldút Szövetség elnökségi tagja beszélt. Maga a Budakeszi Vadaspark a Zsámbéki-medencében futó Zöldút kapujaként szintén aktív szerepet vállal a térség fejlesztésében.

Beharangozó: jótékonysági aukció december 14-én

Az aukciós szezonban szokatlan – zöld – színt képvisel az Ökotárs Alapítvány idén immár másodszor jótékonysági árverése. A **Művészet/Természet/Védelem jegyében megrendezett kortárs képzőművészeti aukció** bevételéből mind az alkotók, mind az Ökotárs Alapítvány által támogatott természetvédelmi projektek részesülnek. Így a jótékonysági árverésen való részvétellel a vásárlók nem csak egy kortárs művészeti műalkotással, és e szféra támogatásának érzésével lehetnek gazdagabbak, hanem egyúttal támogatják a hazai természetvédő- és megőrző programokat is.

Ismét a kortárs képzőművészet ismert és elismert, több generációt képviselő alkotói adtak munkákat (grafika, festmény, fotó és kisplasztika): **Banga, Csontó, Csorba Simon, ef Zámbo, Ézsias, Fajó, Fehér, fe Lugossy, Ferdinánd, Gellér B., Gyémánt, Győri, Hadházy, Herencsár, Hévízi, Kondor, Orosz, Pasqualetti, Somogyi, Sulyok, Székely, Szemadám stb.**

Az árverésre felajánlott alkotások **2007. december 10-14.**

Lajta Gábor: Táj (részlet) 2005
Kikiáltási ár: 120 000 Ft

között tekinthetők meg a **Szinyei Szalon**ban (Budapest, Szinyei Merse utca 2. - Andrásy út sarok), valamint az Axioart (www.axioart.com) műkereskedelmi portálon és az Ökotárs Alapítvány (www.okotars.hu) honlapján, majd december 14-én, pénteken 17 órakor kerülnek kalapács alá.